

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทที่ 3 นำเสนอรูปแบบการวิจัย กรณีศึกษา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเอกสารที่ให้ข้อมูลสำคัญ วิธีการ เครื่องมือ และการตรวจสอบเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบคุณภาพข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพและการศึกษาแบบพหุกรณี (multiple cases) เนื่องจากเป็นการศึกษาปรากฏการณ์ของกรณีศึกษาหลายกรณี (5 กรณี) ที่เฉพาะเจาะจงและอิสระจากกันจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตามธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกตัวแสดงในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งผู้ให้ข้อมูลสำคัญกรณีศึกษาและผู้ให้ข้อมูลองค์กรระดับประเทศ การสังเกตการณ์ และการใช้ข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายผู้สูงอายุท้องถิ่นไทย และการวิเคราะห์สรุปอุปนัยนำมาซึ่งข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2 กรณีศึกษา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเอกสารที่ให้ข้อมูลสำคัญ

3.2.1 กรณีศึกษาและเกณฑ์

การคัดเลือกกรณีศึกษาไม่ใช่ตรรกะของการสุ่มตัวอย่างแต่เป็นตรรกะของการคัดเลือกกรณีศึกษาแบบเจาะจง (purposeful selection) เพื่อให้ได้กรณีศึกษาที่ให้ข้อมูลสมบูรณ์ที่สุด โดยมีเกณฑ์ได้แก่

1) กรณีศึกษามีลักษณะเด่น คือ ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีจากโครงการนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุ (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไปในระยะ 6 ปีที่ผ่านมา (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555-2560)

2) ความสามารถในการให้ข้อมูลได้ตามชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่าง

กรอบกลุ่มและเพียงพอ กรณีศึกษาให้ความสำคัญและมีการดำเนินการนโยบายผู้สูงอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติในรูปของโครงการนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุจนได้รับรางวัลตามข้อ 1) อย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถให้ข้อมูลตามชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์การวิจัยในการวิเคราะห์การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย และนำเสนอแนวทางการพัฒนานโยบายผู้สูงอายุท้องถิ่น ไทย รวมทั้งเป็นท้องถิ่นขนาดเล็ก(องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล) ที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด และมีจำนวนร้อยละ 99 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด กล่าวคือ ข้อมูลเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2562 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย มีองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 5,324 แห่ง เทศบาล 2,450 แห่ง องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) 76 แห่ง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ 2 แห่ง (กรมการปกครอง, 2563, น.1)

กรณีศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกตามเกณฑ์ 5 กรณี มีดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1 ท้องถิ่นที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีจากโครงการนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 และอยู่ในพื้นที่ภาคกลาง

กรณีศึกษาที่ 2 ท้องถิ่นที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีจากโครงการนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 และอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ

กรณีศึกษาที่ 3 ท้องถิ่นที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีจากโครงการนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 และอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ

กรณีศึกษาที่ 4 ท้องถิ่นที่เทศบาลได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีจากโครงการนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 และ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 และอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กรณีศึกษาที่ 5 ท้องถิ่นที่เทศบาลได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีจากโครงการนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และรางวัล United Nations Public Service Awards (UNPSA) จากนวัตกรรมบ้านต้นแบบสุขภาพผู้ป่วยเรื้อรังและผู้สูงอายุ ประจำปี ค.ศ. 2017 และอยู่ในพื้นที่ในภาคกลาง

3.2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและเกณฑ์

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งข้อมูลเพื่อให้ได้มุมมองที่หลากหลาย ทำให้

ลดโอกาสการเกิดอคติ และใช้ในการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านแหล่งข้อมูลบุคคล ซึ่ง**ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ** จำนวน 40 คน **พร้อมเกณฑ์การคัดเลือกมีดังนี้**

1) **ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกรณีศึกษา** จำนวน 30 คน **และเกณฑ์การคัดเลือกเข้า (inclusion criteria) การคัดออก (exclusion criteria)** ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินผลนโยบาย และการพัฒนานโยบายสูงอายุท้องถิ่นตามวัตถุประสงค์การวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา กรณีศึกษาละ 1 คน รวม 5 คน ผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา กรณีศึกษาละ 1 คน รวม 5 คน ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา กรณีศึกษาละ 2 คน รวม 10 คน ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา กรณีศึกษาละ 2 คน รวม 10 คน ทั้งนี้ มีเกณฑ์การคัดเลือกและการคัดออกดังนี้

(1) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา เกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ มีตำแหน่งบริหารเป็นนายกเทศมนตรีหรือนายกองการบริหารส่วนตำบล และสามารถตัดสินใจโดยอิสระในการเข้าร่วมการวิจัย เกณฑ์การคัดออก คือ ปฏิเสธการให้ความร่วมมือ

(2) ผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา เกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับนโยบายผู้สูงอายุท้องถิ่น/โครงการนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุที่ได้รับรางวัล และสามารถตัดสินใจโดยอิสระในการเข้าร่วมการวิจัย เกณฑ์การคัดออก คือ ปฏิเสธการให้ความร่วมมือ

(3) ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา เกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ ผู้นำชุมชนที่เป็นทางการหรือผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา ปฏิบัติงานเกี่ยวกับนโยบายผู้สูงอายุ/โครงการนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุที่ได้รับรางวัล หรือได้รับการกล่าวถึงจากผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาว่ามีส่วนร่วมในนโยบายผู้สูงอายุ ไม่เป็นกลุ่มเปราะบาง ผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ บกพร่องทางสติปัญญาหรือทางจิต และสามารถตัดสินใจโดยอิสระในการเข้าร่วมการวิจัย เกณฑ์การคัดออก (exclusion criteria) คือ ปฏิเสธการให้ความร่วมมือ

(4) ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา เกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ มีตำแหน่งเป็นประธานชมรมผู้สูงอายุ ปราชญ์ชาวบ้าน หรืออาสาสมัครซึ่งมีส่วนร่วมในนโยบายผู้สูงอายุ/โครงการนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุที่ได้รับรางวัล หรือได้รับการกล่าวถึงจากผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาหรือผู้นำชุมชนว่ามีส่วนร่วมในนโยบายผู้สูงอายุ ไม่เป็นกลุ่มเปราะบาง ผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ บกพร่องทางสติปัญญาหรือทางจิต และ

สามารถตัดสินใจโดยอิสระในการเข้าร่วมการวิจัย เกณฑ์การคัดออก (exclusion criteria) คือ ปฏิเสธการให้ความร่วมมือ

2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญองค์การระดับประเทศที่เกี่ยวข้องกับนโยบายผู้สูงอายุท้องถิ่นจำนวน 10 คน และเกณฑ์การคัดเลือก (inclusion criteria) การคัดออก (exclusion criteria) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ผู้บริหารหรือผู้แทนจากคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) จำนวน 2 คน ผู้บริหารหรือผู้แทนจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมกิจการผู้สูงอายุ) จำนวน 2 คน ผู้บริหารหรือผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) จำนวน 1 คน ผู้บริหารหรือผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข (สำนักอนามัยผู้สูงอายุ) จำนวน 1 คน ผู้บริหารหรือผู้แทนจากกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น) จำนวน 1 คน ผู้บริหารหรือผู้แทนจากกระทรวงแรงงาน จำนวน 1 คน ผู้บริหารหรือผู้แทนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) จำนวน 1 คน ผู้บริหารหรือผู้แทนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) จำนวน 1 คน ทั้งนี้ มีเกณฑ์การคัดเลือกและการคัดออก ดังนี้

(1) ผู้บริหารหรือผู้แทนจากคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) เกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ มีตำแหน่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 9 (1) กำหนดนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมผู้สูงอายุโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เกณฑ์การคัดออก คือ ปฏิเสธการให้ความร่วมมือ

(2) ผู้บริหารหรือผู้แทนจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมกิจการผู้สูงอายุ) เกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายของกรมกิจการผู้สูงอายุซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 10 ดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและรับผิดชอบงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ เกณฑ์การคัดออก คือ ปฏิเสธการให้ความร่วมมือ

(3) ผู้บริหารหรือผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) เกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยซึ่งมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 11 เกณฑ์การคัดออก คือ ปฏิเสธการให้ความร่วมมือ

(4) ผู้บริหารหรือผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข (สำนักอนามัยผู้สูงอายุ) เกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายของสำนักอนามัยผู้สูงอายุซึ่งมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ มาตรา 11 เกณฑ์การคัดออก คือ ปฏิเสธการให้ความร่วมมือ

(5) ผู้บริหารหรือผู้แทนจากกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น) เกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 11 เกณฑ์การคัดออก คือ ปฏิเสธการให้ความร่วมมือ

(6) ผู้บริหารหรือผู้แทนจากกระทรวงแรงงาน เกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายของกระทรวงแรงงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 11 เกณฑ์การคัดออก คือ ปฏิเสธการให้ความร่วมมือ

(7) ผู้บริหารหรือผู้แทนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติซึ่งมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 11 เกณฑ์การคัดออก คือ ปฏิเสธการให้ความร่วมมือ

(8) ผู้บริหารหรือผู้แทนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) เกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายของสำนักงานกองทุนสนับสนุนเสริมสร้างสุขภาพซึ่งมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชาติ เรื่อง สังคมสูงอายุ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2561 เกณฑ์การคัดออก คือ ปฏิเสธการให้ความร่วมมือ

3.2.3 เอกสารที่ให้ข้อมูลสำคัญและเกณฑ์

1) เอกสารที่ให้ข้อมูลสำคัญมีหลายลักษณะ ได้แก่ นโยบาย หนังสือราชการ เอกสารเผยแพร่ รายงานผลการดำเนินงาน รายงานการวิจัย หนังสือ บทความ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เฟซบุ๊ก (facebook) เว็บไซต์ของหน่วยงาน เป็นต้น กระดานประชาสัมพันธ์ และอื่นๆ เช่น ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น ซึ่งมาจากองค์การภาครัฐระดับประเทศ ภาครีเอกชน และกรณีศึกษา

2) เกณฑ์การคัดเลือกเอกสารที่ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ **ความสอดคล้องกับชื่อวิจัย และการให้ข้อมูลที่มีความหมายและสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ครอบคลุมและเพียงพอ** ทั้งนี้ การเลือกเอกสารรายงานวิจัยที่มีคุณภาพใช้เกณฑ์ คือ ความสอดคล้องระหว่างชื่อเรื่อง ปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดในการวิจัย และสมมติฐานของการวิจัย ความถูกต้องของระเบียบวิธีวิจัย ความเชื่อถือได้ของการวัดตัวแปรและเครื่องมือการวิจัย ความถูกต้องของการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ความสอดคล้องของผลการวิจัยกับชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดในการวิจัย และสมมติฐาน ทั้งนี้ เอกสารที่ให้ข้อมูลสำคัญปรากฏตาม **ตารางที่ 3.1**

ตารางที่ 3.1 เอกสารที่ให้ข้อมูลสำคัญ

ลักษณะของเอกสาร	ปี พ.ศ.	หน่วยงาน	ข้อมูล
นโยบาย	2546	สำนักงานราชกิจจานุเบกษา	พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546
นโยบาย	2562	สำนักงานราชกิจจานุเบกษา	พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562
นโยบาย	2562	สำนักงานราชกิจจานุเบกษา	พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562
นโยบาย	2542 2549	สำนักงานราชกิจจานุเบกษา	พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549
นโยบาย	2542	สำนักงานราชกิจจานุเบกษา	พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542
นโยบาย	2545	สำนักงานราชกิจจานุเบกษา	พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพ พ.ศ. 2545
นโยบาย	2548, 2561	กระทรวงมหาดไทย	ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลักษณะของเอกสาร	ปี พ.ศ.	หน่วยงาน	ข้อมูล
นโยบาย	2561	กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 พ.ศ. 2561
นโยบาย	2559	กรณีศึกษาที่ 1	แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564)
นโยบาย	ไม่ระบุปี	กรณีศึกษาที่ 2	แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564)
นโยบาย	2558	กรณีศึกษาที่ 3	แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ. 2558-2562)
นโยบาย	2561	กรณีศึกษาที่ 4	แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564)
นโยบาย	2559	กรณีศึกษาที่ 5	แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564)
นโยบาย	2561-2562	กรณีศึกษาที่ 5	แผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ
หนังสือราชการ	2555-2560	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีประจำปี
หนังสือราชการ	2561	กระทรวงมหาดไทย	การดำเนินงาน โครงการนวัตกรรมบ้านต้นแบบสุขภาพผู้ป่วยเรื้อรังและผู้สูงอายุ
หนังสือราชการ	2562	กระทรวงมหาดไทย	แบบประเมินประสิทธิภาพของ อปท. (local performance assessment : LPA) ประจำปี พ.ศ. 2562
หนังสือราชการ	2559	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	คู่มือระบบการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในพื้นที่ (long term care) ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ประจำปี
หนังสือราชการ	2562	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	คู่มือปฏิบัติการกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่
หนังสือราชการ	ไม่ระบุปี	กรณีศึกษา	แบบสอบถามเกี่ยวกับนโยบายผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลักษณะของเอกสาร	ปี พ.ศ.	หน่วยงาน	ข้อมูล
หนังสือราชการ	2561	กรณีศึกษาที่ 1	โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลกรณีศึกษาที่ 1
หนังสือราชการ	ไม่ระบุปี	กรณีศึกษาที่ 2	โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลกรณีศึกษาที่ 2
หนังสือราชการ	ไม่ระบุปี	กรณีศึกษาที่ 2	กองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษาที่ 2
หนังสือราชการ	ไม่ระบุปี	กรณีศึกษาที่ 2	การดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงตำบลกรณีศึกษาที่ 2
หนังสือราชการ	ไม่ระบุปี	กรณีศึกษาที่ 2	ธนาคารความดีตำบลกรณีศึกษาที่ 2
หนังสือราชการ	ไม่ระบุปี	กรณีศึกษาที่ 2	ธรรมนูญสุขภาพตำบล
หนังสือราชการ	ไม่ระบุปี	กรณีศึกษาที่ 3	หลักสูตรการเรียนรู้โรงเรียนคลังปัญญาผู้สูงวัย
หนังสือราชการ	2557	กรณีศึกษาที่ 4	คำสั่งเทศบาลกรณีศึกษา เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโรงเรียนผู้สูงอายุ
หนังสือราชการ	ไม่ระบุปี	กรณีศึกษาที่ 4	คลังภูมิปัญญาท้องถิ่น
หนังสือราชการ	ไม่ระบุปี	กรณีศึกษาที่ 4	คู่มือกองสวัสดิการสังคม
หนังสือราชการ	ไม่ระบุปี	กรณีศึกษาที่ 5	หลักสูตรโรงเรียนปัจฉิมวัยวิทยา
หนังสือราชการ	ไม่ระบุปี	กรณีศึกษาที่ 5	เอกสารประกอบการแนะนำการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเทศบาลตำบล
เอกสารเผยแพร่	ไม่ระบุปี	กรณีศึกษาที่ 2	ธนาคารความดีตำบลกรณีศึกษาที่ 2
รายงาน	2555	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	รายงานการประเมินโครงการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อรับเงินรางวัลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555
รายงาน	2558-2559	ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการว่าจ้างที่ปรึกษาการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อรับเงินรางวัลประจำปีงบประมาณ
รายงาน	2561	กรณีศึกษาที่ 1-5	รายงานการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาประจำปีงบประมาณ
รายงานวิจัย	2556 2560	วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนผู้สูงอายุ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลักษณะของเอกสาร	ปี พ.ศ.	หน่วยงาน	ข้อมูล
		และกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	
รายงานวิจัย	2555	สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ	รายงานวิจัยการติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วม พื้นที่ต้นแบบงานผู้สูงอายุ
หนังสือ	2557	สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ	กรณีศึกษาที่ 2
หนังสือ	2559	สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ	โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลกรณีศึกษาที่ 2
หนังสือ	2560	มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนา ผู้สูงอายุไทยและสำนักงาน กองทุนสนับสนุนการสร้าง เสริมสุขภาพ	การถอดบทเรียนตัวอย่างที่ดีของโรงเรียนและชมรม ผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมถ่ายทอดความรู้
หนังสือ	2558	สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ	พลิกวิกฤต ให้เป็นทุน
บทความ	2561	มหาวิทยาลัยบูรพา	การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทาง การแพทย์และสาธารณสุขในเขตเทศบาลตำบล กรณีศึกษาที่ 5
บทความ	2556	สถาบันพระปกเกล้า	ต้นแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในประเทศไทย
สื่ออิเล็กทรอนิกส์	2562	สำนักงานหลักประกัน สุขภาพแห่งชาติ	ระบบออนไลน์การติดตามประเมินผลโครงการกองทุน หลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น (http://obt.nhso.go.th)
สื่ออิเล็กทรอนิกส์	2562	สถาบันวิจัยประชากรและ สังคม มหาวิทยาลัยมหิดล	มิเตอร์ประเทศไทยประชากรสูงอายุ
สื่ออิเล็กทรอนิกส์	2562	กรณีศึกษาที่ 1-5	ข้อมูลข่าวสารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ โรงเรียนผู้สูงอายุท้องถิ่น เช่น โครงสร้างองค์กร อัตรากำลัง ค่าแถมเงิน โบนัส และข่าวเกี่ยวกับนโยบาย ผู้สูงอายุ เป็นต้น

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลักษณะของเอกสาร	ช่วงปี พ.ศ.	หน่วยงาน	ข้อมูล
ป้าย	2561- 2562	กรณีศึกษาที่ 1-5	ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายผู้สูงอายุ เช่น การจัด องค์การนโยบาย เป็นต้น
กระดานประชาสัมพันธ์	2562	กรณีศึกษาที่ 5	ผลงานด้านผู้สูงอายุ เช่น ห้องเรียนจำลองเขิบวัย เป็น ต้น และข้อมูลการศึกษาดูงานในประเทศและ ต่างประเทศ
อื่นๆ	2562	กรณีศึกษา	ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เช่น ภาพนิ่งการเขียน ความประทับใจของผู้สูงอายุในแผ่นกระดาษ กรณีศึกษาที่ 1 ภาพนิ่งกระดาษประเมินความพึงพอใจ ของกลุ่มเป้าหมายนโยบาย/โครงการผู้สูงอายุ กรณีศึกษาที่ 2 ภาพนิ่งใบประกาศเกียรติคุณองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติ หน้าที่ศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุ ระหว่างปี พ.ศ.2560-2562 กรณีศึกษาที่ 1 และ ภาพเคลื่อนไหวการแสดงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของผู้สูงอายุ กรณีศึกษาที่ 4 เป็นต้น

3.3 วิธีการ เครื่องมือ และการตรวจสอบเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากผู้วิจัยมีบทบาทสำคัญในกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเองทั้งวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการใช้ข้อมูลเอกสาร และขอแนะนำเสนอตารางที่ 3.2 วัตถุประสงค์การวิจัย ประเด็นที่เก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ให้ข้อมูล เอกสารที่ให้ข้อมูล หรือสิ่งที่สังเกต เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยและนำไปสู่การได้มาซึ่งข้อมูลในการวิเคราะห์การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และนำเสนอแนวทางการพัฒนา นโยบายต่อไป ดังนี้

ตารางที่ 3.2 วัตถุประสงค์การวิจัย ประเด็น วิธีการ เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ให้ข้อมูล เอกสารที่ให้ข้อมูล หรือสิ่งที่สังเกต

วัตถุประสงค์ / ประเด็นที่เก็บ รวบรวมข้อมูล	วิธีการและ เครื่องมือ ที่เก็บรวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล เอกสารที่ให้ข้อมูล หรือสิ่งที่สังเกต
1. วัตถุประสงค์ที่ 1 การวิเคราะห์การกำหนด นโยบาย 1.1 กระบวนการกำหนด นโยบาย	- การสัมภาษณ์ แบบเจาะลึกและ แบบสัมภาษณ์	- ผู้บริหารอปท. - ผู้ปฏิบัติงานอปท. - ผู้นำชุมชน - ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ
	- การใช้ข้อมูล เอกสาร	- แผนพัฒนาท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา - รายงานวิจัยติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วมพื้นที่ต้นแบบ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (เล็ก สมบัติ ธนิกานต์ ศักดาพร และยุวดี วงศ์วีระประเสริฐ)
1.1 เนื้อหานโยบาย	- การสัมภาษณ์ แบบเจาะลึกและ แบบสัมภาษณ์	- ผู้บริหารอปท. - ผู้ปฏิบัติงานอปท. - ผู้นำชุมชน - ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ - ผู้บริหารหรือผู้แทนองค์กรระดับประเทศ
	- การใช้ข้อมูล เอกสารและแบบ บันทึกข้อมูล	- เอกสารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี - แผนพัฒนาท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา
	- การสังเกตการณ์ แบบไม่มีส่วน ร่วมและแบบ แนวคิดใน การสังเกตการณ์	- ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ - โรงเรียนผู้สูงอายุ - มหาวิทยาลัยผู้สูงอายุ - ชมรมผู้สูงอายุ - ห้องระบบบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมวงเดือนลำดวนและ

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ประเด็นที่เก็บ รวบรวมข้อมูล	วิธีการและ เครื่องมือ ที่เก็บรวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล เอกสารที่ให้ข้อมูล หรือสิ่งที่สังเกต
		ระบบประกันสุขภาพตำบล - ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและคู่มือโอกาส - ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการและผู้สูงอายุ - ศูนย์การเรียนรู้วิถีชุมชนวันวานและสัญลักษณ์วันวาน
1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ การกำหนดนโยบาย	- การสัมภาษณ์ แบบเจาะลึกและ แบบสัมภาษณ์	- ผู้บริหารอปท. - ผู้ปฏิบัติงานอปท. - ผู้นำชุมชน - ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ - ผู้บริหารหรือผู้แทนองค์กรระดับประเทศ - รายงานวิจัยติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วมพื้นที่ต้นแบบ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (เล็ก สมบัติ ธนิกานต์ ศักดาพร และยุวดี วงศ์วีระประเสริฐ) - หลักสูตรการเรียนรู้โรงเรียนคลังปัญญาผู้สูงวัยขงคณะศึกษาศาสตร์ - แผนพัฒนาท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการศึกษา - สื่ออิเล็กทรอนิกส์ข้อมูลข่าวสารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนผู้สูงอายุท้องถิ่น - คู่มือกองสวัสดิการสังคม - กระดานประชาสัมพันธ์ผลงานด้านผู้สูงอายุและข้อมูล การศึกษาดูงาน - พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพ พ.ศ.2545 - พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 - ปัจจัยการเรียนรู้ประสบการณ์จากในและต่างประเทศ: ผู้วิจัยได้ เข้าร่วมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างคณะศึกษาศาสตร์ กับคณะศึกษาดูงาน ณ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริม

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ประเด็นที่เก็บ รวบรวมข้อมูล	วิธีการและ เครื่องมือ ที่เก็บรวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล เอกสารที่ให้ข้อมูล หรือสิ่งที่สังเกต
	ในการสังเกต การณ์	อาชีพผู้สูงอายุ และศูนย์การเรียนรู้กรณีศึกษา พบว่า บางกรณีศึกษามีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่องทุกวันทำการระหว่างผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล และสินค้าผู้สูงอายุที่จำหน่าย คือ ผ้าทอมือชาโอริ ซึ่งมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์จากประเทศญี่ปุ่น
1.4 ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย	- การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและแบบสัมภาษณ์	- ผู้บริหารอปท. - ผู้ปฏิบัติงานอปท. - ผู้นำชุมชน - ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ - ผู้บริหารหรือผู้แทนองค์กรระดับประเทศ
	การใช้ข้อมูลเอกสารและแบบบันทึกข้อมูล	- คำสั่งเทศบาลกรณีศึกษา เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโรงเรียนผู้สูงอายุ
2. การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ 2.1 กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ	- การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและแบบสัมภาษณ์	- ผู้บริหารอปท. - ผู้ปฏิบัติงานอปท. - ผู้นำชุมชน - ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ - ผู้บริหารหรือผู้แทนองค์กรระดับประเทศ
	- การใช้ข้อมูลเอกสารและแบบบันทึกข้อมูล	- หนังสือราชการการดำเนินงาน โครงการนวัตกรรมบ้านต้นแบบสุขภาพผู้ป่วยเรื้อรังและผู้สูงอายุกระทรวงมหาดไทย - ป้ายการจัดองค์การนโยบายในรูปของแผนภูมิโครงสร้างองค์การ
	- การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมและแบบ	- สภาพและสถานที่ปฏิบัติงานจริง เช่น การมีบุคลากรรับผิดชอบงานผู้สูงอายุแต่ละเรื่องชัดเจน การมีผู้มีลักษณะพิเศษหรือร่างกายพิการรับผิดชอบประจำอาคารสถานที่ของโรงเรียนและ

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ประเด็นที่เก็บ รวบรวมข้อมูล	วิธีการและ เครื่องมือ ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล เอกสารที่ให้ข้อมูล หรือสิ่งที่สังเกต
	แนวคิดใน การสังเกตการณ์	ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตฯ ความต่อเนื่องของการเรียนการสอน ของโรงเรียนผู้สูงอายุ และการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา คุณภาพชีวิตฯ และศูนย์เรียนรู้วิถีชุมชน เป็นต้น
2.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	<ul style="list-style-type: none"> - การสัมภาษณ์ แบบเจาะลึกและ แบบสัมภาษณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารอปท. - ผู้ปฏิบัติงานอปท. - ผู้นำชุมชน - ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ - ผู้บริหารหรือผู้แทนองค์กรระดับประเทศ
	- การใช้ข้อมูล เอกสารและแบบ บันทึกข้อมูล	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานวิจัยติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วมพื้นที่ต้นแบบ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (เล็ก สมบัติ ชนิกานต์ ศักดาพร และยวดี วงศ์วีระประเสริฐ) - เอกสารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี - เอกสาร โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลกรณีสึกษาที่ 1 - หนังสือสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (กฤตตฤณ) - หนังสือสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กรณีสึกษาที่ 2 (ดิณ นิติกวินกุล) - หนังสือพระครูสุจิตต์ถาวรธรรม (ผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการ) - บทความต้นแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในประเทศไทย วารสารพระปกเกล้า (สุเมธ แสงนัม นวล) - หนังสือราชการการดำเนินงาน โครงการนวัตกรรมบ้านต้นแบบ สุขภาพะผู้ป่วยเรื้อรังและผู้สูงอายุ กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ประเด็นที่เก็บ รวบรวมข้อมูล	วิธีการและ เครื่องมือ ที่เก็บรวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล เอกสารที่ให้ข้อมูล หรือสิ่งที่สังเกต
	<p>- การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมและแบบแนวคิดในการสังเกตการณ์</p>	<p>- พฤติกรรมด้านภาวะผู้นำ การสร้างแรงจูงใจ การสื่อสาร และความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้อื่น เช่น ผู้ปฏิบัติงาน ผู้นำชุมชน ผู้แทนเครือข่าย และผู้สูงอายุในท้องถิ่น เป็นต้น</p> <p>- พฤติกรรมด้านการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับผู้ให้ข้อมูลอื่น เช่น ผู้บริหาร เครือข่ายผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน และผู้สูงอายุในท้องถิ่น เป็นต้น</p> <p>- รูปแบบการมีส่วนร่วม บางกรณีศึกษาการมีส่วนร่วมอยู่ในวงจำกัดและขึ้นอยู่กับผู้นำ เช่น ผู้บริหารหรือแกนนำผู้สูงอายุผู้มีตำแหน่งมากมายในท้องถิ่น เป็นต้น</p>
2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ	<p>- การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและแบบสัมภาษณ์</p>	<p>- ผู้บริหารอปท. - ผู้ปฏิบัติงานอปท. - ผู้นำชุมชน - ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ - ผู้บริหารหรือผู้แทนองค์กรระดับประเทศ</p> <p>- คำสั่งเทศบาลกรณีศึกษา เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโรงเรียนผู้สูงอายุ - สื่ออิเล็กทรอนิกส์ข้อมูลข่าวสารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 - พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 - พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 - พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562</p>

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ประเด็นที่เก็บ รวบรวมข้อมูล	วิธีการและ เครื่องมือ ที่เก็บรวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล เอกสารที่ให้ข้อมูล หรือสิ่งที่สังเกต
		<p>- รายงานวิจัยติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วมพื้นที่ต้นแบบ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (เล็ก สมบัติ ธนิกานต์ ศักดาพร และยุวดี วงศ์วีระประเสริฐ)</p> <p>- การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมและแบบแนวคิดในการสังเกตการณ์</p> <p>- ระดับและรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ ผู้นำชุมชน และผู้แทนเครือข่าย กล่าวคือ บางกรณีศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนและกลุ่มเป้าหมายจำกัดและยึดติดผู้นำ เช่น ผู้บริหารอปท.หรือแกนนำผู้สูงอายุผู้มีตำแหน่งมากมายในท้องถิ่น เป็นต้น และมีการตอบคำถามไม่ตรงกันระหว่างผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน ผู้นำชุมชน และผู้แทนเครือข่ายเกี่ยวกับเรื่อง โรงเรียนผู้สูงอายุ ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายและประชาชนว่ามีระดับน้อยและเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมผ่านผู้แทนหรือแกนนำมากกว่ามีส่วนร่วมโดยตรง นอกจากนี้ จากการสังเกตการณ์สภาพและสถานที่ การปฏิบัติงานจริง พบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีจำกัด สะท้อนถึงปัญหาขาดความพร้อมของอัตรากำลังงานผู้สูงอายุ</p>
<p>3. วัตถุประสงค์ที่ 3 การวิเคราะห์การประเมินผล นโยบาย 3.1 กระบวนการประเมินผล</p>	<p>- การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและแบบสัมภาษณ์</p> <p>- การใช้ข้อมูลเอกสารและแบบบันทึกข้อมูล</p>	<p>- ผู้บริหารอปท. - ผู้ปฏิบัติงานอปท. - ผู้นำชุมชน - ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ</p> <p>- แบบประเมินประสิทธิภาพของ อปท. (local performance assessment : LPA) ประจำปี พ.ศ. 2562 กระทรวงมหาดไทย - แบบสอบถามเกี่ยวกับนโยบายผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ประเด็นที่เก็บ รวบรวมข้อมูล	วิธีการและ เครื่องมือ ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล เอกสารที่ให้ข้อมูล หรือสิ่งที่สังเกต
3.2 ผลการดำเนินงาน	- การสัมภาษณ์ แบบเจาะลึกและ แบบสัมภาษณ์	- ผู้บริหารอปท. - ผู้ปฏิบัติงานอปท. - ผู้นำชุมชน - ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ
	- การใช้ข้อมูล เอกสารและแบบ บันทึกข้อมูล	- บทความการบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทาง การแพทย์และสาธารณสุขในเขตเทศบาลวารสารสาธารณสุข วารสารมหาวิทยาลัยบูรพา (สราษุทธ เสี่ยม และอนุวัฒน์ วิใจ เงิน) - ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนว่าด้วย การจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 - ภาพนิ่งการเขียนความประทับใจของผู้สูงอายุในแผ่นกระดาษ - เอกสารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี - หนังสือพระครูสุจิตต์ถาวรธรรม (ผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการ) - หนังสือกรณีศึกษาที่ 2 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้าง เสริมสุขภาพ (ดิณ นิติกวินกุล) - หนังสือราชการการดำเนินงาน โครงการนวัตกรรมบ้านต้นแบบ สุขภาพะผู้ป่วยเรื้อรังและผู้สูงอายุ กระทรวงมหาดไทย - แบบประเมินประสิทธิภาพของ อปท. (local performance assessment : LPA) ประจำปี พ.ศ. 2562 กระทรวงมหาดไทย - ระบบออนไลน์การติดตามประเมินผลโครงการกองทุน หลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น http://obt.nhso.go.th - คำสั่งเทศบาลกรณีศึกษา เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ โรงเรียน ผู้สูงอายุ

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ / ประเด็นที่เก็บ รวบรวมข้อมูล	วิธีการและ เครื่องมือ ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล เอกสารที่ให้ข้อมูล หรือสิ่งที่สังเกต
	การสังเกตการณ์ แบบไม่มีส่วน ร่วมและแบบ	- สภาพที่เกิดขึ้นจริงของผู้สูงอายุ โดยผู้วิจัยไปเยี่ยมเยียน ผู้สูงอายุ ณ บ้านพัก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และ สถานที่ดำเนินการตามนโยบาย
3.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ การประเมินผลนโยบาย	- การสัมภาษณ์ แบบเจาะลึกและ แบบสัมภาษณ์	- ผู้บริหารอปท. - ผู้ปฏิบัติงานอปท. - ผู้นำชุมชน - ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ - ผู้บริหารหรือผู้แทนองค์กรระดับประเทศ
	- การใช้ข้อมูล เอกสารและแบบ บันทึกข้อมูล	- เอกสารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี - หนังสือพระครูสุจิตต์กัลยาณธรรม (ผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการ) - หนังสือกรณีศึกษาที่ 2 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้าง เสริมสุขภาพ (ดิฉ นิติกวินกุล) - หนังสือราชการการดำเนินงาน โครงการนวัตกรรมบ้านต้นแบบ สุขภาพะผู้ป่วยเรื้อรังและผู้สูงอายุ กระทรวงมหาดไทย - แบบประเมินประสิทธิภาพของ อปท. (local performance assessment : LPA) ประจำปี พ.ศ. 2562 กระทรวงมหาดไทย - ระบบออนไลน์การติดตามประเมินผลโครงการกองทุน หลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น http://obt.nhso.go.th
3.4 ปัญหาเกี่ยวกับการประเมิน ผลนโยบาย	- การสัมภาษณ์ แบบเจาะลึกและ แบบสัมภาษณ์	- ผู้บริหารอปท. - ผู้ปฏิบัติงานอปท. - ผู้นำชุมชน - ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ - ผู้บริหารหรือผู้แทนองค์กรระดับประเทศ
	- การใช้ข้อมูล เอกสารและแบบ บันทึกข้อมูล	- รายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาประจำปี งบประมาณ

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ / ประเด็นที่เก็บ รวบรวมข้อมูล	วิธีการและ เครื่องมือ ที่เก็บรวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล เอกสารที่ให้ข้อมูล หรือสิ่งที่สังเกต
		<ul style="list-style-type: none"> - ค่าแถลงผลการปฏิบัติงานและรายงานการเบิกจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ - รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในโรงเรียนผู้สูงอายุประจำปีงบประมาณ - รายงานผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น กรณีศึกษาที่ 2,5
<p>4. การนำเสนอแนวทางการพัฒนานโยบาย</p> <p>4.1 ปัญหาสำคัญและเร่งด่วนของผู้สูงอายุที่ควรได้รับการพัฒนา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและแบบสัมภาษณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารอปท. - ผู้ปฏิบัติงานอปท. - ผู้นำชุมชน - ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ - ผู้บริหารหรือผู้แทนองค์การระดับประเทศ
<p>4.2 แนวทางพัฒนานโยบาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและแบบสัมภาษณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพที่เกิดขึ้นจริงของผู้สูงอายุ โดยผู้วิจัยไปเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ ณ บ้านพัก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสถานที่ดำเนินการตามนโยบาย
	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้ข้อมูลเอกสารและแบบบันทึกข้อมูล 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานวิจัยติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วมพื้นที่ต้นแบบสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (เล็ก สมบัติ รัตนกันต์ ศักดาพร และชวลิต วงศ์วีระประเสริฐ) - หนังสือการถอดบทเรียนตัวอย่างที่ดีของโรงเรียนและชมรมผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ มูลนิธิสถาบันวิจัยและ

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ประเด็นที่เก็บ รวบรวมข้อมูล	วิธีการและ เครื่องมือ ที่เก็บรวบรวม ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล เอกสารที่ให้ข้อมูล หรือสิ่งที่สังเกต
		<p>พัฒนาผู้สูงอายุไทย (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร ภาวนา พัฒนศรี และ ธนิกานต์ ศักดาพร)</p> <p>-หนังสือพระครูสุจิตต์กัลยาณธรรม (ผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการ)</p> <p>-หนังสือสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (กตตฤณ)</p>
	- การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมและแบบแนวคิดในการสังเกตการณ์	- สภาพที่เกิดขึ้นจริงของผู้สูงอายุตามบ้านพักผู้สูงอายุ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานที่ดำเนินการตามนโยบาย และการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) สู่การปฏิบัติ วันที่ 18-20 สิงหาคม 2562 ณ โรงแรมปริ้นซ์พาเลซ กรุงเทพฯ
5. บริบท	- การสัมภาษณ์และแบบสัมภาษณ์	- ผู้ปฏิบัติงานอปท.
	- การใช้ข้อมูลเอกสารและแบบบันทึกข้อมูล	<p>- แผนพัฒนาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา</p> <p>- เอกสารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีประจำปี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี</p> <p>- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ข้อมูลข่าวสารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>
	- การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม	<p>- สภาพและสถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ โรงเรียนผู้สูงอายุ ห้องระบบบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมวงเดือนลำดวนและระบบประกันสุขภาพตำบล ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและผู้ด้อยโอกาส ธนาคารความดี ศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชน และตลาดท้องถิ่น</p>

จากการนำเสนอวัตถุประสงค์การวิจัย ประเด็นที่เก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ให้ข้อมูล เอกสารที่ให้ข้อมูล หรือสิ่งที่สังเกตในตารางที่ 3.2 **วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละวิธีมีขั้นตอน เครื่องมือ และการตรวจสอบเครื่องมือในรายละเอียด ดังนี้**

1) การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) มีขั้นตอน ดังนี้

(1) การกำหนดวัตถุประสงค์ของสัมภาษณ์

(2) การออกแบบเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ดังนั้น แบบสัมภาษณ์จึงเปิดกว้างและอิสระด้วยข้อคำถามแบบปลายเปิด (open-ended questions) โครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การกำหนดนโยบายผู้สูงอายุ ส่วนที่ 2 การนำนโยบายผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ส่วนที่ 3 การประเมินผลนโยบายผู้สูงอายุ ส่วนที่ 4 การพัฒนานโยบายผู้สูงอายุ (ภาคผนวก)

(3) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) และการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน

(4) การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

(5) การจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และนัดหมายวันเวลา

(6) การขอความยินยอม โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้อ่านเอกสารชี้แจงและแบบคำยินยอมและลงนามในแบบคำยินยอมพร้อมพยานแล้วจึงดำเนินการสัมภาษณ์โดยการถามอย่างเปิดกว้าง ไม่จำกัดคำตอบ ฟัง และบันทึกข้อมูล

2) การสังเกตการณ์

การสังเกตการณ์เป็นการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมและมีส่วนร่วมบางกิจกรรมตามตารางที่ 3.2 การสังเกตการณ์มีขั้นตอน ดังนี้

(1) การกำหนดวัตถุประสงค์ของสังเกตการณ์

(2) การออกแบบเครื่องมือ คือ แบบแนวคิดในการสังเกตการณ์ และโครงสร้างของแบบแนวคิดในการสังเกตการณ์ ประกอบด้วย การกระทำ แบบแผนการกระทำ ความหมาย ความสัมพันธ์ สภาพสังคมหรือบริบทต่างๆ (ภาคผนวก)

(3) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) และการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน

(4) การดำเนินการสังเกตตามปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและเกี่ยวข้องกับประเด็นในแบบ

แนวคิดในการสังเกตการณ์ โดยการเงี่ยหูฟัง การพูดคุยซักถาม การเข้าร่วมบางกิจกรรม การจดบันทึก และการบันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานและสถานที่ต่างๆ เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพให้ความสำคัญกับบริบทของสิ่งที่ศึกษา

3) การใช้ข้อมูลเอกสาร

การใช้ข้อมูลเอกสารมีขั้นตอน ดังนี้

- (1) การกำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ข้อมูลเอกสาร
- (2) การออกแบบเครื่องมือ คือ แบบบันทึกข้อมูลเอกสาร โครงสร้างของแบบบันทึก

ข้อมูลเอกสารประกอบด้วย ชื่อผู้จัดทำ ชื่อเรื่อง หน่วยงานเจ้าของเรื่อง ปีที่เผยแพร่ ลักษณะของเอกสาร การตอบวัตถุประสงค์การวิจัยและประเด็นการศึกษา และข้อมูลสำคัญ (ภาคผนวก)

- (3) การคัดเลือกเอกสารตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
- (4) การดำเนินการใช้ข้อมูลเอกสาร

การตรวจสอบเครื่องมือและการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน

หลังจากออกแบบเครื่องมือวิจัยแล้ว ผู้วิจัยนำเครื่องมือดังกล่าว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร. อัญชญา ณ ระนอง รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัยทิพย์ เจียวิวรรธน์กุล รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพร เสียนสลาข เพื่อให้อธิบายความมีเนื้อหาครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยคำนึงถึงจรรยาบรรณการวิจัยและจริยธรรมการวิจัยในคน เครื่องมือการวิจัยและเอกสารต่างๆ ได้แก่ โครงการวิจัย แบบสัมภาษณ์ แบบแนวคิดในการสังเกตการณ์ เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วม โครงการวิจัย และแบบคำยินยอมผู้ให้ข้อมูลสำคัญจึงได้รับการตรวจสอบการปรับแก้ไขให้เหมาะสม และได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน เลขที่ CREC001/61SCs เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2561 และต่ออายุการรับรอง เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2562 รวมทั้งรายงานความก้าวหน้าและรายงานสรุปผลการวิจัยแก่คณะกรรมการกลางพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน (รายละเอียดตามภาคผนวก) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามที่ได้มีการรับรองไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการเคารพในบุคคล หลักคุณประโยชน์ และความยุติธรรม โดยมีเกณฑ์การคัดเข้าและการคัดออกชัดเจน ไม่มีอคติ ชี้แจงและมอบเอกสารชี้แจงให้แก่ผู้เข้าร่วม โครงการวิจัยศึกษาก่อน หากยินยอมจึงลงนามพร้อมพยานในแบบคำยินยอมผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีการขออนุญาตก่อนการบันทึกเสียงและภาพเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานและสถานที่ต่างๆ และข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงและภาพเก็บรวบรวมไว้ในคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ และตู้เอกสารมีระบบรักษาความลับและปลอดภัยซึ่งผู้ไม่เกี่ยวข้องไม่สามารถเข้าถึงได้ และทำลายเมื่อโครงการวิจัยเสร็จสมบูรณ์ โดยลบทิ้งภายใน 1 เดือน รวมทั้งไม่นำเสนอชื่อผู้ให้ข้อมูลในผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การตรวจสอบคุณภาพข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การตรวจสอบคุณภาพข้อมูล

การตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของข้อมูลงานวิจัยเชิงคุณภาพมีดังนี้

3.4.1.1 การตรวจสอบจากภายใน

- 1) การคัดเลือกกรณีศึกษา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเอกสารที่ให้ข้อมูลสำคัญตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
- 2) การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า เพื่อลดโอกาสการเกิดความลำเอียงทางวิชาการของผู้วิจัย การถูกรวบงำโดยบางแหล่งข้อมูล อคติของผู้ให้ข้อมูล และเป็นพิสูจนว่าข้อมูลที่ได้มาถูกต้องและเชื่อถือได้หรือไม่ ดังนี้

(1) การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างกันว่ามีความเหมือนกันหรือไม่ หลักการ คือ การใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆกันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน (สุภางค์ จันทวานิช, 2554, น. 130) ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการ ดังนี้

ก. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 วิเคราะห์การกำหนดนโยบาย ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และเอกสาร เพื่อรวบรวมข้อมูลกระบวนการกำหนดนโยบาย ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย และใช้วิธีการสัมภาษณ์ เอกสาร และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมและมีส่วนร่วม บางกิจกรรม เพื่อรวบรวมข้อมูลเนื้อหา นโยบาย และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย

ข. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 วิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ เอกสาร และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อรวบรวมข้อมูลกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัญหาเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ค. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 วิเคราะห์การประเมินผลนโยบาย ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และเอกสาร เพื่อรวบรวมข้อมูลกระบวนการประเมินผลนโยบาย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลนโยบาย และปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบาย และใช้วิธีการสัมภาษณ์ เอกสาร และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมเพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงาน

ง. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 นำเสนอแนวทางการพัฒนานโยบาย ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมเพื่อรวบรวมข้อมูลปัญหาสำคัญและเร่งด่วนของผู้สูงอายุที่ควรได้รับการพัฒนา และใช้วิธีการสัมภาษณ์ เอกสาร และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม ณ ห้องต้นกรณีศึกษาและ ณ ที่ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้แผน

ผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ระยะ 3 ปี (พ.ศ.2563-2565) สู่การปฏิบัติ วันที่ 18-20 สิงหาคม 2562 โรงแรม
ปรีณซ์พาลเลซ กรุงเทพฯ เพื่อรวบรวมข้อมูลแนวทางพัฒนาเนื้อหาและกระบวนการนโยบาย

(2) การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) เป็น
การตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลต่างกันว่ามีความเหมือนกันหรือไม่ แหล่งข้อมูล ได้แก่ บุคคล
สถานที่ และเวลา ทั้งนี้ **การวิจัยครั้งนี้ตรวจสอบแหล่งข้อมูลบุคคล** เพื่อป้องกันปัญหาอคติของผู้ให้ข้อมูล
หลักการ คือ การตรวจสอบว่าถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่ (สุภางค์ จันทวานิช,
2554, น. 129) ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการตรวจสอบแหล่งข้อมูลบุคคลทั้งระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และ
ระดับประเทศ ดังนี้

ก. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 วิเคราะห์การกำหนดนโยบาย
ผู้วิจัยสอบถามข้อมูลเนื้อหา นโยบาย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนด
นโยบายจากผู้สูงอายุจากผู้บริหารอปท. ผู้ปฏิบัติงานอปท. ผู้นำชุมชน และผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา
และผู้บริหารหรือผู้แทนองค์การระดับประเทศ และสอบถามข้อมูลกระบวนการกำหนดนโยบายจาก
ผู้บริหารอปท. ผู้ปฏิบัติงานอปท. ผู้นำชุมชน และผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา

ข. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 วิเคราะห์การนำนโยบายไป
ปฏิบัติ ผู้วิจัยสอบถามข้อมูลกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ
ปัญหาเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติจากผู้บริหารอปท. ผู้ปฏิบัติงานอปท. ผู้นำชุมชน และผู้แทนเครือข่าย
ผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา และผู้บริหารหรือผู้แทนองค์การระดับประเทศ

ค. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 วิเคราะห์การประเมินผล
นโยบาย ผู้วิจัยสอบถามข้อมูลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลนโยบาย ปัญหา
เกี่ยวกับการประเมินผลนโยบายจากผู้บริหารอปท. ผู้ปฏิบัติงานอปท. ผู้นำชุมชน และผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ
ภูมิศึกษา และผู้บริหารหรือผู้แทนองค์การระดับประเทศ และสอบถามข้อมูลกระบวนการประเมินผลและ
ผลการดำเนินงานจากผู้บริหารอปท. ผู้ปฏิบัติงานอปท. ผู้นำชุมชน และผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา

ง. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 นำเสนอแนวทางการพัฒนา
นโยบาย ผู้วิจัยสอบถามข้อมูลปัญหาสำคัญและเร่งด่วนของผู้สูงอายุที่ควรได้รับการพัฒนา แนวทางพัฒนา
เนื้อหาและกระบวนการนโยบายจากผู้บริหารอปท. ผู้ปฏิบัติงานอปท. ผู้นำชุมชน และผู้แทนเครือข่าย
ผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา และผู้บริหารหรือผู้แทนองค์การระดับประเทศ

**ในที่นี้ ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอตัวอย่างการตรวจสอบข้อมูลเพื่อยืนยันความถูกต้องและ
ความเชื่อถือได้ของข้อมูลประเด็นสำคัญ ดังนี้**

ตารางที่ 3.3 ประเด็นสำคัญ การตรวจสอบ และข้อมูลที่ตรวจสอบ

ประเด็นสำคัญ	การตรวจสอบ	ข้อมูลที่ตรวจสอบ
กระบวนการกำหนดนโยบาย	<p>- การตรวจสอบด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์และการใช้ข้อมูลเอกสารหนังสือพระครูสุจินต์กัลยาณธรรม</p> <p>- การตรวจสอบด้านข้อมูล(แหล่งข้อมูลบุคคล) โดยผู้ให้ข้อมูลต่างกัน ได้แก่ ผู้บริหารอปท. ผู้ปฏิบัติงานอปท. ผู้นำชุมชน และผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ</p>	<p>การตรวจสอบด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและแหล่งข้อมูลบุคคลต่างกันพบข้อมูลเหมือนกัน คือ การก่อตัวของนโยบายสาธารณะกรณีศึกษาที่ 2 มาจากปัญหาการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุและการทำร้ายตนเองจนเสียชีวิตของผู้สูงอายุปีเว้นปี</p>
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย	<p>- การตรวจสอบด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมโดยเข้าร่วมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกรณีศึกษาและคณะศึกษาดูงาน ณ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ และการใช้ข้อมูลเอกสาร ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ของกรณีศึกษา กระดานประชาสัมพันธ์ผลงานด้านผู้สูงอายุและข้อมูลการศึกษาดูงาน ภาพนิ่งสินค้าผู้สูงอายุ คือ ผ้าทอมือชาโอรี ซึ่งมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์จากประเทศญี่ปุ่น และรายงานวิจัยติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วมพื้นที่ต้นแบบสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (เล็ก สมบัติ ธนิกานต์ ศักดาพร และยุวดี วงศ์วีระประเสริฐ, 2555) พบว่า “เปิดรับหน่วยงานภายนอกให้สนับสนุนความรู้เชิงวิชาการมาถ่ายทอดงานผู้สูงอายุที่มีในชุมชน” (น.156)</p> <p>- การตรวจสอบด้านข้อมูล(แหล่งข้อมูลบุคคล) โดยผู้ให้ข้อมูลต่างกัน ได้แก่ ผู้บริหารอปท. ผู้ปฏิบัติงานอปท. ผู้นำชุมชน และผู้บริหารหรือผู้แทนองค์การระดับประเทศ</p>	<p>-การตรวจสอบด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและแหล่งข้อมูลบุคคลต่างกันพบข้อมูลเหมือนกัน คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายประการหนึ่งคือการเรียนรู้ประสบการณ์จากในและต่างประเทศ</p>

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ประเด็นสำคัญ	การตรวจสอบ	ข้อมูลที่ตรวจสอบ
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ	<p>- การตรวจสอบด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม จากพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้อื่น เช่น การนั่งพูดคุยกับผู้ปฏิบัติงานในช่วงเวลาพักกลางวัน หน้าอาคารสำนักงาน การเข้าร่วมกิจกรรมกับคณะศึกษาดูงานจากภายนอกด้วยตนเอง และการทักทายและแนะนำองค์กรแก่ผู้วิจัยด้วยความเป็นมิตรโดยไม่ทราบว่าเป็นผู้วิจัยในครั้งแรก เป็นต้น และการใช้ข้อมูลเอกสาร ได้แก่ บทความต้นแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย วารสารพระปกเกล้า (สุเมธ แสงนันทนวล ,2556) นำเสนอถึงผู้บริหารกรณีศึกษาที่ 5 ว่า “ทำงานด้วยความตั้งใจจริง มีความซื่อตรง... สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี และสามารถพิสูจน์ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพทั้งในเรื่องของนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิต นโยบายการสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในชุมชน” (น.66)</p> <p>- การตรวจสอบด้านข้อมูล (แหล่งข้อมูลบุคคล) โดยผู้ให้ข้อมูลต่างกัน ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานอปท. ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน กรณีศึกษาที่ 5</p>	<p>-การตรวจสอบด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและแหล่งข้อมูลบุคคลต่างกันพบข้อมูลเหมือนกัน คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติกรณีศึกษาที่ 5 ประการหนึ่งคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร</p>
ปัญหาเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ	<p>- การตรวจสอบด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม จากจำนวนบุคลากรในสถานที่ปฏิบัติงานจริง และการใช้ข้อมูลเอกสาร ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อัตรากำลังงานผู้สูงอายุของกรณีศึกษา พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 35 บัญญัติว่า “ในการจ่ายเงินเดือน ประโยชน์ตอบแทนอื่น และเงินค่าจ้างของข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือ</p>	<p>-การตรวจสอบด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและแหล่งข้อมูลบุคคลต่างกันพบข้อมูลเหมือนกัน คือ ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติประการหนึ่งคือ ขาดความพร้อมของอัตรากำลังงานผู้สูงอายุ</p>

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ประเด็นสำคัญ	การตรวจสอบ	ข้อมูลที่ตรวจสอบ
	<p>ลูกจ้าง ที่นำมาจากเงินรายได้ ที่ไม่รวมเงินอุดหนุน และเงินกู้หรือเงินอื่นใดนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง จะกำหนดสูงกว่าร้อยละสิบ ของเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ไม่ได้” และรายงานวิจัย ติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วมพื้นที่ต้นแบบ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (เล็ก สมบัติ รัตนกานต์ ศักดาพร และยุวดี วงศ์วีระ ประเสริฐ, 2555, น.164) พบว่า “ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานประการหนึ่งคือ จำนวน ผู้ปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอ”</p> <p>- การตรวจสอบด้านข้อมูล (แหล่งข้อมูลบุคคล) โดยผู้ให้ข้อมูลต่างกัน ได้แก่ ผู้บริหารอปท. ผู้ปฏิบัติงานอปท. ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน และผู้บริหารหรือผู้แทนองค์กรระดับประเทศ</p>	
ผลการดำเนินงาน	<p>- การตรวจสอบด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม จากสถานที่ดำเนินการตามนโยบาย (ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ไม่ได้อยู่ในรูปของโรงเรียนผู้สูงอายุ) และบ้านพักผู้สูงอายุ (มีการผลิตสินค้าผู้สูงอายุในบ้านพัก) และการใช้ข้อมูลเอกสาร ได้แก่ คำสั่งเทศบาลการศึกษา เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ โรงเรียนผู้สูงอายุ</p> <p>- การตรวจสอบด้านข้อมูล (แหล่งข้อมูลบุคคล) โดยผู้ให้ข้อมูลต่างกัน ได้แก่ ผู้บริหารอปท. ผู้ปฏิบัติงานอปท. ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน</p>	<p>-การตรวจสอบด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและแหล่งข้อมูลบุคคลต่างกันพบ ข้อมูลเหมือนกัน คือ ผลการดำเนินงาน กรณีศึกษา 4 ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจมีความต้องการช่องทางจัดจำหน่ายและการสนับสนุน ต้นทุนสินค้าผู้สูงอายุ และด้านสังคมมีความต้องการ โรงเรียนผู้สูงอายุ ทั้งนี้ ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับโรงเรียนผู้สูงอายุไม่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้ตรวจสอบกับข้อมูลเอกสาร พบว่า มีคำสั่งเทศบาลตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุแล้วในปี พ.ศ. 2557 และ ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และ</p>

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ประเด็นสำคัญ	การตรวจสอบ	ข้อมูลที่ตรวจสอบ
		ผู้ปฏิบัติงานอปท.เพิ่มเติม พบว่า มีการตั้งโรงเรียนแต่ไม่ได้ดำเนินการตามรูปแบบของโรงเรียน มีเพียงโครงการกิจกรรมตามวาระโอกาส สอดคล้องกับข้อมูลการสังเกตการณ์ ณ สถานที่ดำเนินการตามนโยบาย การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ผู้แทนเครือข่ายผู้สูงอายุ และการพูดคุยกับผู้สูงอายุในบ้านพักที่ต้องการให้มีโรงเรียนผู้สูงอายุที่เป็นรูปธรรม

นอกจากตัวอย่างตามตารางที่ 3.3 ผู้วิจัยมีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และแหล่งข้อมูลบุคคลที่แตกต่างกันอื่นๆ ตามตารางที่ 3.2 และเนื้อหาในบทที่ 4

3.4.1.2 การตรวจสอบภายนอก ได้แก่

- 1) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยและเอกสารต่างๆ โดยคณะกรรมการกลางพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนเพื่อการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน
- 2) การตรวจสอบด้วยการฟังเสียงสะท้อนกลับ (playback method) โดยจัดส่งข้อมูลการพัฒนานโยบายให้ผู้ข้อมูลสำคัญทุกกรณีศึกษาอ่านทบทวนว่าข้อมูลและการตีความของผู้วิจัยนั้นถูกต้องและเชื่อถือได้หรือไม่ และเป็นการป้องกันปัญหาการสรุปข้อมูลกว้างกว่าข้อมูล แล้วจึงจัดทำเป็นรายงานการวิจัย

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพครั้งนี้ คือ การวิเคราะห์สรุปอุปนัย (analytic induction) เนื่องจากสร้างข้อสรุปโดยใช้กรณีศึกษาหรือแหล่งข้อมูลเฉพาะจำนวนหนึ่งเป็นหลัก (สุภางศ์ จันทวานิช, 2549, น.106) โดยผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล 5 ท้องถิ่นกรณีศึกษาและผู้ให้ข้อมูลองค์กรระดับประเทศ การสังเกตการณ์ และเอกสารมาวิเคราะห์หาข้อสรุปกระบวนการกำหนดนโยบาย เนื้อหานโยบาย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย ปัญหาของการกำหนดนโยบาย กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยที่

เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติ กระบวนการประเมินผลนโยบาย ผลการดำเนินงาน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล ปัญหาของการประเมินผลนโยบาย ปัญหาสำคัญและเร่งด่วนของผู้สูงอายุในท้องถิ่นที่ควรพัฒนา แนวทางพัฒนาเนื้อหา แนวทางพัฒนาการกำหนดนโยบาย (รวมทั้งนำเสนอตัวอย่างการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม (SWOT analysis) และการกำหนดกลยุทธ์จากข้อมูล 5 ท้องถิ่นกรณีศึกษา) แนวทางพัฒนาการนำนโยบายไปปฏิบัติ และแนวทางพัฒนาการประเมินผลนโยบาย

3.5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยภาพรวมทั้งหมดชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอสรุปขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก
1. การทบทวนวรรณกรรมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เพื่อให้ได้แนวทางการวิจัย	การค้นคว้าและศึกษาแนวคิดทฤษฎี นโยบาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ
2. การจัดทำข้อเสนอโครงการ การออกแบบการวิจัย และเกณฑ์การคัดเลือก	เพื่อให้ทิศทางการดำเนินการวิจัย มีความชัดเจน เป็นระบบและงานวิจัยมีความเชื่อถือได้	การสังเคราะห์วรรณกรรม และเขียนรายละเอียดข้อเสนอโครงการ รวมทั้งแบบการวิจัยและเกณฑ์การคัดเลือกกรณีศึกษา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเอกสารที่ให้ข้อมูลสำคัญ
3. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยรวมทั้งการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน	เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง ความเชื่อถือได้ และเป็นไปตามหลักจริยธรรมการวิจัยในคน	การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และการตรวจสอบเครื่องมือและเอกสารต่างๆเพื่อขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนและปรับแก้ไขตามข้อสังเกต
4. การค้นหาและคัดเลือกกรณีศึกษา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เอกสารที่ให้ข้อมูลสำคัญตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้	เพื่อให้ได้กรณีศึกษา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและเอกสารที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์	การสำรวจกรณีศึกษา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเอกสารตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากเอกสารสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ขององค์การ

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล	เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และเอกสาร ซึ่งนำไปสู่ข้อค้นพบเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินผลนโยบาย และแนวทางการพัฒนานโยบายผู้สูงอายุท้องถิ่นไทย	<p>ระดับประเทศและกรณีศึกษา และคัดเลือกที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และมีกระบวนการให้ความยินยอมซึ่งขอให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญอ่านเอกสารชี้แจงและแบบคำยินยอมก่อนลงนามพร้อมพยานเพื่อเข้าร่วมโครงการอย่างอิสระและสมัครใจ แล้วจึงเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำพังกับผู้ให้ข้อมูล - เมื่อคุ้นเคยกับพื้นที่และผู้ให้ข้อมูลแล้ว เริ่มต้นการสัมภาษณ์ไปพร้อมกับ การสังเกตการณ์ และการศึกษา เอกสารซึ่งได้รับเพิ่มเติมจากพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล - การบันทึกข้อมูล โดยแบ่งระหว่างข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และเอกสาร กับความคิดเห็นของผู้วิจัย - การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจะดำเนินการด้วยตัวผู้วิจัยเองเนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยเป็นเครื่องมือ
6. การวิเคราะห์ข้อมูล	เพื่อให้ได้ข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1-4 โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวทางการพัฒนา นโยบายผู้สูงอายุท้องถิ่นไทยซึ่งท้องถิ่นสามารถนำไปต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ได้ในอนาคต	1) การถอดเทปและอ่านบทสัมภาษณ์ที่ได้ถอดเทปและจดบันทึกไว้อย่างละเอียด และทำความเข้าใจเนื้อหาโดยยังไม่ตีความเพื่อให้ได้รายละเอียดของบทสัมภาษณ์

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก
		<p>2) การแยกแยะข้อมูล และจัดหมวดหมู่ข้อมูลหรือการจัดสิ่งที่มีคุณสมบัติคล้ายกันไว้ในกลุ่มเดียวกันสร้างคำหรือวลีเปรียบเทียบเพื่อให้มองเห็นภาพที่ชัดเจน และมองหาแบบแผนหรือประเด็นสำคัญที่ปรากฏขึ้นมาจากข้อมูล</p> <p>3) การตีความเทียบเคียงระหว่างบทสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการใช้ข้อมูลเอกสาร</p> <p>4) การจัดกลุ่มองค์ประกอบของประเด็นต่างๆ และการเชื่อมโยงหลักฐานอย่างมีเหตุผล</p> <p>5) การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลระหว่างกรณีศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างกรณีศึกษา และข้อมูลระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ</p> <p>6) การนำองค์ประกอบต่างๆจากกรณีศึกษามาผสมผสานอย่างเป็นระบบและการจัดโครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆบนพื้นฐานการพิจารณาว่าองค์ประกอบใดเป็นสาเหตุและผล ความมาก่อนหลัง หรือ คู่ขนานกัน</p>
<p>7. การตรวจสอบแบบสามเส้า</p> <p>7.1 ด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล</p>	<p>เพื่อให้ผลการวิเคราะห์มีความถูกต้องและความเชื่อถือได้</p>	<p>- การตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากวิธีการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และเอกสารในเรื่องเดียวกันว่าเหมือนกันหรือไม่ อย่างไร</p>

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก
7.1 ด้านข้อมูล (แหล่งข้อมูล บุคคล)		- การตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากแหล่ง ข้อมูล บุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน ผู้นำชุมชน ผู้แทนเครือข่าย ภูมิศึกษา ผู้บริหารหรือผู้แทนองค์การ ระดับประเทศในเรื่องเดียวกันว่าเหมือนกัน หรือไม่อย่างไร
8. การตรวจสอบด้วยการฟังเสียง สะท้อนกลับ	เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องและ ความเชื่อถือได้	- นอกจากการตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและคณะกรรมการ กลางพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนแล้ว มี การตรวจสอบภายนอกโดยการฟังเสียง สะท้อนเกี่ยวกับผลการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูล สำคัญ โดยนำไปให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือได้ ของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งความถูกต้องตรง กับความหมายที่ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ไว้
9. การสรุปและนำเสนอผล	เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สมบูรณ์	- การสรุปผลและนำเสนอในรูปแบบของ การพรรณนา ตาราง และการนำ ความเชื่อมโยงจากข้อค้นพบมาสรุปเป็นภาพ เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น ไม่ได้เพื่อกำหนด เหตุการณ์ดังเช่นผลการวิเคราะห์เชิงทดลอง ทางวิทยาศาสตร์ (สุภางค์ จันทวานิช, 2549 น. 138) โดยแบ่งเนื้อหาการนำเสนอ ดังนี้ บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย บทที่ 4 ผลการศึกษา บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากตารางที่ 3.4 ขั้นตอนการวิจัยการพัฒนานโยบายผู้สูงอายุท้องถิ่นไทยโดยสรุป 10 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การทบทวนวรรณกรรมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การจัดทำข้อเสนอโครงการการออกแบบการวิจัย และเกณฑ์การคัดเลือก 3) การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยรวมทั้งการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน 4) การค้นหาและคัดเลือกกรณีศึกษา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเอกสารที่ให้ข้อมูลสำคัญตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 5) การเก็บรวบรวมข้อมูล 6) การวิเคราะห์ข้อมูล 7) การตรวจสอบแบบสามเส้า 8) การตรวจสอบด้วยการฟังเสียงสะท้อนกลับ และ 9) การสรุปและนำเสนอผล

